

Onderwerp 1ste ontwerp-begrotingswijziging RUD Limburg-Noord en verzoek tot zienswijze
Portefeuillehouder(s) drs. P. Houben (MBA)

1. Onderwerp

1ste ontwerp-begrotingswijziging RUD Limburg-Noord en verzoek tot zienswijze.

2. Inleiding

Aanleiding

Op 24 november 2025 heeft het Dagelijks Bestuur van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (hierna: RUD LN) de 1ste ontwerp-begrotingswijziging 2026 RUD Limburg-Noord en verzoek tot zienswijze aangeboden aan de gemeenteraad en ons college.

Beoogd effect

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende (college)doelstellingen uit de programmabegroting:

- Samen bouwen aan een duurzame en vitale fysieke leefomgeving.

Dit voorstel heeft betrekking op de bijdrage aan de RUD LN.

De doelen zijn:

- Het opzetten van een robuuste omgevingsdienst voor de regio Noord- en Midden Limburg die voldoet aan de landelijke vastgestelde robuustheidscriteria en daarmee de actuele en toekomstige uitdagingen op gebied van milieu aankan.
- De raad (conform de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen en de huidige gemeenschappelijke regeling van de RUDLN) in de gelegenheid stellen hun zienswijze over de 1ste ontwerp-begrotingswijziging 2026 kenbaar te maken.

Proces tot nu toe

- Als gevolg van het interbestuurlijk programma versterking VTH zijn er criteria ontwikkeld waaraan omgevingsdiensten moeten voldoen om robuust te worden (vóór 1 april 2026);
- Op 28 maart 2024 heeft het Algemeen bestuur RUD LN (hierna: AB) over het plan van aanpak voor een robuuste omgevingsdienst besloten;
- Op 4 juli 2024 is een verkenningsrapport in het AB gedeeld en projectteam voorgesteld;
- Op 17 oktober 2024 heeft het AB besloten over de opdracht aan de projectorganisatie. Deze opdracht omvat: Het opstellen van een bedrijfsplan op hoofdlijnen vóór 1 juli 2025 en het tweemaandelijks rapporteren over de voortgang;
- Op 12 december 2024 heeft namens ons college ons AB-lid een amendement ingediend om tweemaandelijks te rapporteren over de voortgang, gekoppeld aan de projectplanning van het bedrijfsplan om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst (bijlage 4);
- Op 19 december 2024 is in het AB de toezegging vastgelegd dat er gerapporteerd wordt. Dit wordt nu o.a. via de maandelijkse nieuwsbrief vormgegeven.
- Vanuit de raad zijn diverse schriftelijke vragen gesteld over de vorming van de robuuste omgevingsdienst.
- Op 8 april 2025 heeft het college kennis genomen van het plan van aanpak robuuste omgevingsdienst en de raad daarover geïnformeerd met een raadsinformatiebrief (Z/25/177839)

- Op 22 mei 2025 is er door de RUDLN een College-, commissie- en raadsleden informatieavond in Leudal georganiseerd waar een toelichting op het aanstaande bedrijfsplan werd gegeven en vragen werden beantwoord. Op 26 mei 2025 werd deze avond in gemeente Venray nogmaals gehouden.
- Op 24 juni 2025 heeft ons college onze vertegenwoordiger in het AB opdracht gegeven om tijdens de AB-vergadering van 26 juni 2025 van de RUD LN het volgende te doen:
 1. In te stemmen met het concept 'Bedrijfsplan op hoofdlijnen', de daarop gebaseerde uitgangspunten en het aandeel per deelnemer (bijlage 2 uit bedrijfsplan) als richtinggevend kader en het bedrag als indicatief te zien, omdat er nog een tekortkoming is in de uitwerking van de begroting. Aanvullend daarop verzoeken om:
 - Een verdere uitwerking van de meerjarenbegroting met als basis een vast te stellen rekenmodel met vastgestelde wegingsfactoren die uitgaan van een vast te stellen kwaliteits- en dienstverleningsniveau;
 - In de inrichtingsfase 2 de werkgroep financiën volledig in openheid betrekken en ook de overige werkgroepen te betrekken bij de doorontwikkeling van taken, HRM-taken, bedrijfsvoering, juridische zaken en financiën;
 - In de verdere uitwerking de uitgangspunten en systematiek hoe de locatiezwaarte is bepaald in het AB te laten vaststellen, waarbij voor de locatieprijs de gemeentelijke uren (in het budgetneutrale herverdelingseffect) uit het uitvoeringsprogramma worden gecontroleerd en beargumenteerd op een valide inschatting;
 - In fase 3 'richten' opdracht geven/samen te werken in 2026 gezamenlijk met de partners (gemeente en provincie) om een beleids- en risicoanalyse te maken als onderlegger voor de volgende uitvoeringsprogramma's en locatieprijzen.
- Op 26 juni 2025 is in het AB RUD LN het bedrijfsplan en de gemeenschappelijke regeling vastgesteld om ter zienswijze voor te leggen via de colleges aan de gemeenteraden. Tevens is toegezegd en genotuleerd om aan de hiervoor genoemde verzoeken, die ons college heeft gevraagd, uitvoering te geven.
- Op 26 augustus 2025 heeft ons college de raad geadviseerd om géén zienswijze in te dienen op het bedrijfsplan en de gemeenschappelijke regeling.
- Op 30 september 2025 heeft de raad besloten géén zienswijze in te dienen op het bedrijfsplan en de gemeenschappelijke regeling.

3. Voorstel aan de Raad

Voorstel aan Raad

1. Kennis te nemen van de 1e begrotingswijziging 2026 van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN);
2. Géén zienswijze in te dienen op de 1e begrotingswijziging 2026 van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN).

4. Argumenten

1.1 De 1e begrotingswijziging 2026 RUD LN heeft een andere opzet.

De nieuwe begrotingsopzet kent de volgende onderdelen:

- Q1 2026 van de vastgestelde begroting 2026 RUDLN;
- Q1 2026 Implementatie vastgestelde bedrijfsplan;
- Q2-Q4 2026 begroting nieuwe opzet conform robuustheidsbepalingen ODNML.

1.2 De bijdrage van de 1e begrotingswijziging RUD LN is lager dan opgenomen in onze gemeentelijke begroting 2026-2029, vastgesteld op 4 november 2025.

In de gemeentelijke begroting zijn de bedragen opgenomen van de laatste conceptversie van de ontwerpbegroting van de RUD LN, die ten tijde van het begrotingsproces bekend waren.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Incidentele extra bijdrage implementatieplan vastgestelde bedrijfsplan
- Daling door bijdrage aanpassingen in het rekenmodel voor de locatie-zwaarte en aantallen

DEELNEMERSBIJDAGEN MEERJARIG INDICATIEF Leudal	2026	2027	2028	2029	2030
<i>Bijdrage Begroting gemeente Leudal d.d. 4 november 2025</i>	€1.516.712	€2.050.106	€ 2.170.701	€ 2.291.295	2.291.295
<i>1e ontwerpbegroting 2026 RUD Limburg-Noord en verzoek tot zienswijze d.d. 24 November 2025</i>	€ 1.297.619				
<i>Meerjarig indicatief 2027- 2030</i>		€ 1.673.193	€ 1.771.616	€ 1.870.039	€ 1.895.556
Verschil	€ -219.093	€ -376.913	€ -399.085	€ -421.256	€ -395.739

Tabel: Verschil in bijdrage tussen bedrag opgenomen in begroting Leudal en de nu daadwerkelijk voorgestelde bijdrage in de ontwerpbegroting

1.3 Er is een incidentele extra bijdrage voor het implementatieplan en de storting in de algemene reserve opgenomen.

De eenmalige bijdrage voor het implementatieplan door de deelnemers bedraagt € 652.000 en daarnaast is er een aanvullende de storting in de algemene reserve is € 845.00 ter aanvulling van het weerstandsvermogen. Het aandeel voor Leudal hierin is € 120.380.

Het weerstandsvermogen is nieuw opgenomen in de begroting. Deze post is niet opgenomen bij het vaststellen van de conceptbegroting van het bedrijfsplan in juni 2025.

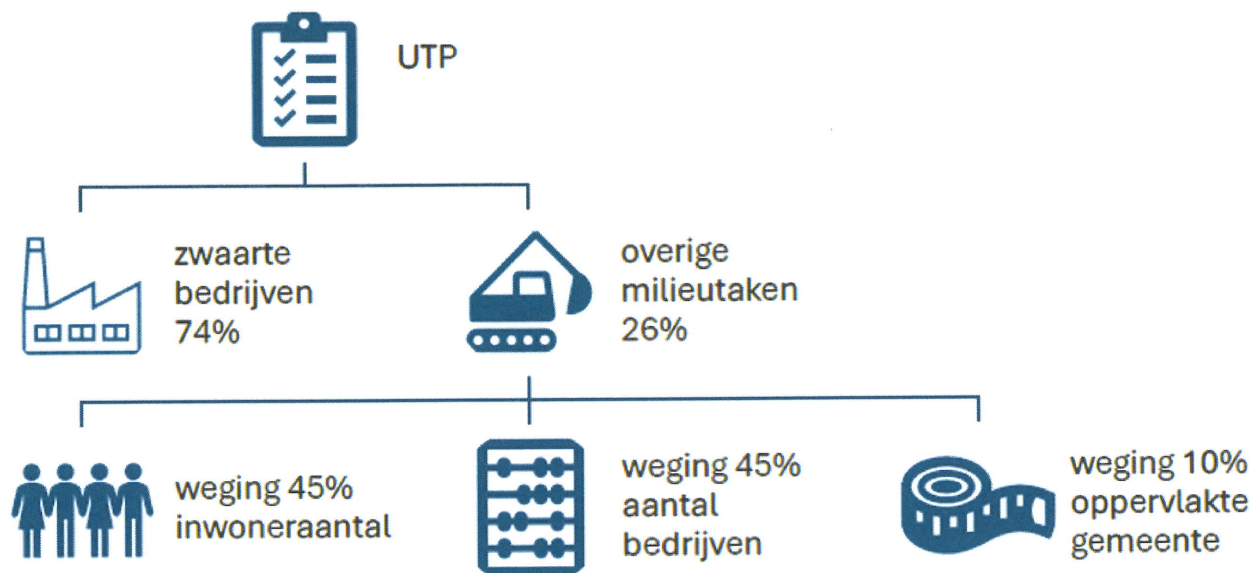
Met deze begroting voldoet de RUD LN aan alle landelijke financiële robuustheidscriteria. Er is voldoende innovatie- (1%) en opleidingsbudget (3%) en ook is de omzet hoger dan 16,5 miljoen. Om te voldoen aan het robuustheidscriterium weerstandvermogen is 1 miljoen geraamd in de begroting 2026.

1.4 Ten gevolge van aanpassingen in het rekenmodel voor de locatie-zwaarte en aantallen is de bijdrage fors gedaald.

Voor Leudal is de bijdrage fors gedaald zoals hiervoor in de tabel weergegeven. Het college van de gemeente Leudal heeft een besparing voor 2026 en voor de komende jaren gerealiseerd in de bijdrage aan de te vormen fysieke Omgevingsdienst Noord en Midden Limburg (voorheen RUD LN). Het college is trots op haar ambtelijke en politieke inzet hiervoor.

In het Algemeen Bestuur van 26 juni 2025 van de RUD LN heeft onze wethouder en tevens AB-lid Houben vragen gesteld namens het college over het rekenmodel achter de locatiezwaarte. Het aantal locaties en de locatiezwaarte vormen een belangrijk onderdeel van de verdeelsleutel voor het verrekenen van de kosten van de omgevingsdienst aan haar deelnemers. In het rekenmodel zat echte een omissie. Onze wethouder heeft bij het vaststellen van het bedrijfsplan van de RUD LN om te komen tot de fysieke Omgevingsdienst afgedwongen dat op dit onderdeel nog nadere inhoudelijk uitwerking zou plaatsvinden incl. ambtelijke betrokkenheid van de gemeente Leudal én dat de financiële werkgroep structureel in de aanpassingen in de begroting betrokken is.

Uiteindelijk heeft dit er onder andere toe geleid dat de locaties waar géén toezicht plaatsvindt (maar waar in eerste instantie wel uren aan werden toebedeeld) uit de locatiebestanden zijn gehaald in de rekentool. Voor Leudal betekent dit dat zo'n 1200 bedrijven minder in het rekenmodel.

2.1 De begroting is het laatste sluitstuk om de op te richten fysieke robuuste omgevingsdienst te waarborgen

Als de begroting niet wordt vastgesteld, dan is de deadline van 1 april 2026 niet meer haalbaar om te voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria voor de Omgevingsdienst en wordt er ingegrepen door de staatsecretaris.

4.1 Er komt nog een Kadernota 2027 en de opvolgende nieuwe meerjarenbegroting 2027-2030 met een indexatie

De meerjarig indicatieve doorrekening is op basis van prijspeil 2026 zonder indexatie. Bij de kadernota zal een indexatie worden voorgesteld. In 2027 zal de eerste volledige begroting ODNML op basis van de robuustheidscriteria worden opgesteld.

5. Risico's

We zijn afhankelijk van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat die beoordeelt of de nieuwe Omgevingsdienst Noord en Midden Limburg voldoet aan de robuustheidscriteria.

6. Juridische context

Juridisch Kader

Het juridisch kader wordt gevormd door de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Gemeenschappelijke regeling van de RUD LN. In deze regeling wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld eventuele zienswijzen in te dienen over de conceptbegroting 2025.

De raden mogen kennisnemen van de begroting en hun zienswijze hierop geven. Het recht om een zienswijze in te dienen is geen instemmingsrecht, artikel 34b van de Wgr.

Versterking VTH stelsel

De Tweede Kamer wil het VTH-stelsel versterken en via een proces komen tot robuuste omgevingsdiensten. Op 1 april 2026 moeten alle 28 omgevingsdiensten in Nederland voldoen aan de landelijke criteria van het interbestuurlijke programma Versterking Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP-VTH).

De RUD Limburg Noord is als Omgevingsdienst een verbonden partij die de basismilieutaken uitvoert. Op dit moment is de RUD Limburg Noord een netwerkorganisatie. De begroting vormt het financiële kader om deze robuuste omgevingsdienst te kunnen worden.

7. Financiële toelichting

	2026	2027	2028	2029
Kostenplaats	67040102 Milieuhandhaving			
Kostensoort	4433220 Bijdrage RUD			
Begroting	1.516.712	2.050.106	2.170.701	2.291.295
Realisatie				
Verplichtingen				
Restant	1.516.712			
Kosten dit advies	1.297.619			
Restant	-219.093			

Toelichting

De 1^e Begrotingswijziging 2026 is overgangsjaar van de RUD LN naar de ODNML per 01-04-2026. Deze begroting is een combinatie van een aantal elementen opgebouwd als volgt:

- De reeds vastgestelde begroting RUN LN 2026 voor januari tot en met maart 2026, rekenkundig 3/12 deel van deze begroting;
- De incidentele kosten van het implementatieplan;
- De conceptbegroting 2026 van de ODNML voor de milieutaken volgens de landelijke robuustheids- en kwaliteitscriteria voor de maanden april tot en met december 2026.

Financiële aspecten:

- De 1^e begrotingswijziging 2026 van ODNML is gebaseerd op 80% van de uiteindelijke begroting als de organisatie op volle sterkte is. Het groeipad voor 2027 tot en met 2029 is 85%-90%-95%-100%;
- Er is een knip gemaakt in de begroting voor Q1-2026 RUD LN en Q2 tm Q4-2026 de nieuwe organisatie ODNML. Deze laatste is een begroting voor 9 maanden op basis van 80% van het begrotingstotaal over 4 jaar als de organisatie op volle sterkte is;
- De deelnemersbijdrage voor de begroting bestaat uit :
 1. Incidenteel deel voor de kosten van het implementatieplan ODNML inclusief de aanvulling voor de algemene reserve; aandeel voor de gemeente Leudal is een bedrag van € 120.380;
 2. Structureel deel voor Q1-2026 RUD NL en Q2 tm Q4-2026 voor ODNML, aandeel voor de gemeente Leudal is een bedrag van € 1.177.238;
- De begroting 2026 is op basis van prijspeil 2026;
- Nieuwe verdeelsleutel met als uitgangspunt 'de vervuiler betaalt'. Milieutaken en de benodigde bedrijfsvoeringstaken (PIOFACH) zijn onderdeel van deze kosten verdeelsleutel;
- De nieuwe verdeelsleutel is gebaseerd op een geactualiseerd inrichtingenbestand/rekenmodel;
- De aangeboden begroting 2026 sluit met een lager begrotingstotaal/deelnemersbijdrage dan de in de vastgestelde gemeentelijke begroting 2026-2029 opgenomen bijdrage. In onze begroting is de bijdrage opgenomen die ten tijde van het begrotingsproces bekend was, dit was een conceptversie. De begroting is op een aantal punten bijgesteld tot een realistische begroting:
- De wijziging m.b.t. de locatie aantallenaanpassingen voor de locatie zwaarte en aantallen is doorgevoerd in de aangeboden 1^e begrotingswijziging. Dit is de grootste inhoudelijke aanpassing ten opzichte van de bedragen dit in onze begroting staan. (Toelichting zie hierboven);
- Meerjarig overzicht is indicatief, rekenkundig op basis van 2026, prijspeil 2026. Bij het opstellen van de begroting voor 2027 zal er meer duidelijkheid zijn over het meerjarig kader.

Meerjarig financieel kader

Het meerjarig financieel kader wordt pas duidelijk bij het opstellen van de begroting ODNML 2027-2030. Het overzicht is enkel rekenkundig doorgerekend op basis van het groeipad, op basis van prijspeil 2026 en indicatief van aard.

Er zijn nog teveel onduidelijkheden en indexatie is hierin nog niet meegenomen. Besluitvorming vindt pas plaats bij het vaststellen van de Kadernota 2027 en de eerste volledige begroting ODNML voor 2027. Geadviseerd wordt om nu alleen de financiële mutatie voor de begroting 2026 te verwerken en de meerjarige bedragen pas bij te stellen bij het aanbieden van de begroting 2027-2030 ODNML volgens de robuustheidscriteria.

RUD/ODNML	2026 80%	2027 85%	2028 90%	2029 95%	2030 100%
ODNML 1e begrotingswijziging 2026	1.297.619	1.673.193	1.771.616	1.870.039	1.895.556
Begroting gemeente Leudal 2026	1.516.712	2.050.106	2.170.701	2.291.296	2.291.296
Verschil in bijdrage	-219.093	-376.913	-399.085	-421.257	-395.740

Opbouw begroting overgangsjaar		2.026
RUD NL Q1-2026 (25% van vastgestelde begroting)		946.000
		946.000
Implementatie kosten		1.743.000
2e bestuursrapportage 2025 bijstelling		-458.000
Restant beschikbaar stellen in 2026		1.285.000
Onttrekking reserve robuuste OD		-633.000
Eenmalig door deelnemers bijdragen		652.000
Storting algemene reserve		845.000
Implementatieplan ODNML		1.497.000
ODNML Q2 tm Q4-2026 (conform bijlage Plan van Aanpak)		14.205.506
		14.205.506
Begrotingstotaal		16.648.506
Waarvan externe baten (rente/SPUK/subsidie)		-994.937
Bijdragen deelnemers		15.653.569

8. Vervolg

Zienswijzen kunnen worden aangeboden aan het algemeen bestuur van de RUD LN.

Het algemeen bestuur van de RUD LN zal de 1ste ontwerp-begrotingswijziging 2026 RUD Limburg-Noord in haar vergadering van 26 maart 2026 ter vaststelling behandelen.

9. Bijlagen

Bijlage(n)

Bijlage 1 1ste ontwerp-begrotingswijziging 2026 RUD Limburg-Noord en verzoek tot zienswijze

Bijlage 2 concept raadsbesluit 1e ontwerpbegroting 2026 RUD Limburg-Noord en verzoek tot zienswijze

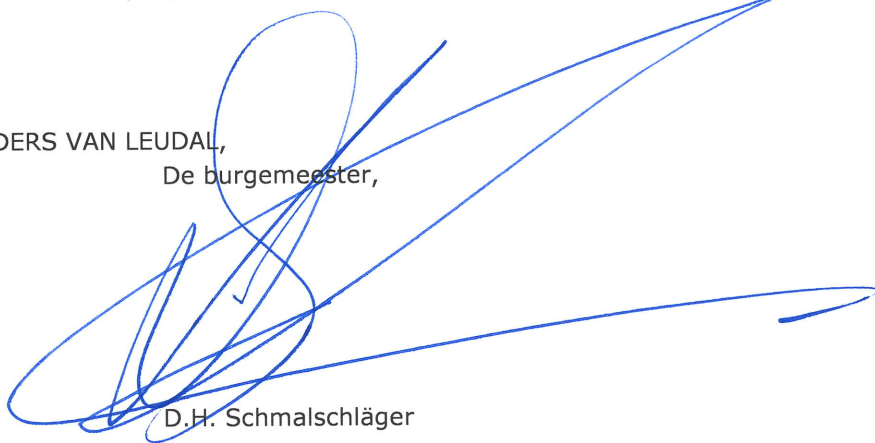
Heythuysen, 6 januari 2026

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,
De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts

D.H. Schmalschläger